

ikke kunne vasse noget Dieblif i at stemme for denne Lovs Vedtagelse her i Thinget. Jeg vil haabe til det Sidste, at denne Vedtagelse hverken vil fremkalde en total eller en partiel Ministerkrise og heller ikke Brugen af det kongelige Veto. Men selv om noget Sligt maatte indtræde, saa, hvor inderligt og hvor dybt jeg end vilde beklage det, vil jeg dog troe det endnu mere uforsvarligt at undrage Loven min Stemme; thi det er Pligt for Enhver, ikke at troe paa et saadant Resultat, forend det foreligger; og denne Reform maa man ikke komme og sige os er en af disse store og vigtige Reforme, hvor Landets lovgivende Myndighed, hvor Landets Folkerepresentation ikke virkelig kan og bør være udelukkende Herrens. Ingen maa komme og sige os det; vi fortjene ikke, at Sligt bydes os, og, bydes det os, troer jeg ikke vi bør følge det. Jeg vil derfor i Kronens, i Landets og i Ministeriets Interesse stemme for det foreliggende Lovforslags Vedtagelse, og jeg vil kun beklage, at den høitagne Minister har troet at maatte om en Sag, som denne, gjøre en Udtalelse saa alvorlig, som den han har gjort.

Indenrigsministeren: Jeg vil blot tilføje et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad der er blevet erindret. Det er ganske vist, hvad en æret Landstingsmand anførte, at Vetoet i Norge betyder mindre end her, fordi det blot er suspensivt; jeg kan ikke negte Rigtigheden heraf; men det maa dog erindres, at det suspensive Veto i Norge betyder noget ganske Andet, end et suspensivt Veto her vilde betyde; thi Stortinget samles kun hvert 3die Aar, og, for at en Lov skal kunne gaae igjennem uden Kongens Billie, maa den gjentages paa 3 forskjellige Storthinge, mellem hvilke der ligger 3 Aar hvergang og bestandig af nye Valg. Den norske Regjering er saaledes ved sit suspensive Veto maastee meget stærkere, end en Regjering vilde være ved et afgjørende Veto, som det skulde være et Princip aldrig at benytte. — Naar det er sagt, at jeg har været uvillig til at modificere den Mening, jeg forhen har yttret som Rigsdagsmand, og at jeg ikke har taget noget Hensyn til min forandrede Stilling som Minister, da er det en urigtig Opfattelse. Jeg har netop

anført, at jeg vilde være villig til at gaae ind paa adskillige Kompenser i den nugældende Lovgivning om Communalbestyrelsernes Sammensætning, selv der, hvor jeg ikke troede, at der vilde være vundet noget videre derved; men det har ikke været muligt, at man kunde komme til Orde med Noget, der gik ud paa at faae det Lovforslag forandret, der er forelagt; thi man har aldeles ikke villet, at der maatte forandres noget derved; det har været en afgjort Majoritets Beslutning, at man skulde vedtage Loven, aldeles som den var forelagt, uden Hensyn til, at man selv erkjendte, at den havde meget betydelige Mangler. — Forsaavidt man har nævnet England og Belgien som to Stater, hvor det kongelige Veto ikke er i Brug, maa jeg bemærke, at Benyttelsen af det kongelige Veto meget godt kan anvendes ved en gjensidig Imødekommen; men Vetoet kan ikke undværes, og Kronen maa aldeles opgive sin Medvirkning i den lovgivende Magt, naar den ei maatte gjøre Brug af samme i et Tilfælde, hvor Rigsdagen, for i en kort Tid at faae en vis Lov gennemført, ikke vilde gaae ind paa nogen Forandring, naaget den selv erkjender, at den er fuld af Mangler. Naar den sidste ærede Taler har sagt, at alle de øvrige Medlemmer af Ministeriet dog vist ikke ville nægte deres Samtykke til Loven, da de have været enige i dens Forelæggelse, da er det mig aldeles ikke om at gjøre at styrke den Mening, at de øvrige Medlemmer af Ministeriet ville med mig træde ud, hvis denne Lov bliver sat igjennem; men jeg vil blot bemærke, hvad der er en aabenbar Kjendsgjerning, at Loven er i mange Maader forandret, efterat den er bleven forelagt af den forrige Indenrigsminister, som selv har erklæret, at han ikke vidste, hvorvidt Regjeringen vilde være mod den saaledes forandrede Lov eller ikke. Om man nu vil ansee de Forandringer, der ere skete, for Forbedringer eller ikke, om man vil ansee dem for betydelige eller ikke, er Noget, som kan være forskjellig Bedømmelse undergivet; jeg anseer enkelte af Forandringerne for særdeles betydelige i deres Princip, og derfor vilde jeg, selv om jeg havde været enig i det oprindelige af Ministeriet forelagte Forslag, aldeles ikke af den Grund have